

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas



STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA



Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ



VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylis
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

HORMONINĖS TERAPIJOS POVEIKIS TRANSLYČIŲ ASMENŲ REPRODUKČINEI SISTEMAI: LITERATŪROS APŽVALGA

Autorė. Karolina STADULIENĖ, VI kursas.

Vadovė. Asist. dr. Romena LAUKIENĖ, VU MF klinikinės medicinos institutas, Vidaus ligų ir šeimos medicinos klinika, VUL SK Endokrinologijos centras.

Tikslas. Atlikti mokslinės literatūros apžvalgą ir įvertinti hormoninės terapijos poveikį translyčių asmenų gonadų struktūrai ir gametogenezėi.

Metodai. Mokslinės literatūros paieška buvo atlikta 2025 metų lapkričio mėnesį *Pubmed* duombazėje. Raktinių žodžių eilutė buvo generuojama pasitelkus medicininių potemių paieškos strategiją, jungtukus ir šakninimą (angl. *truncation*). Straipsnių atrankai panaudoti kai kurie *PRISMA* elementai: įtraukimo ir atmetimo kriterijai, struktūrinė schema (ang. *flowchart*). Iš aptiktų 610 publikacijų, į tyrimą po pilno teksto analizės buvo įtraukti 14 tyrimų. Po citatų analizės apžvalga papildyta 1 tyrimu.

Rezultatai. Įtraukti 6 kohortiniai, 2 observaciniai, 3 skerspjūvio tyrimai, 3 medicininių įrašų analizės ir klinikinių atvejų serija. Visuose tyrimuose gonadų pakitimai vertinti histologiniais tyrimais, 4 tyrimuose papildomai matuotas sėklidžių tūris. Translyčių vyrų gonados vertintos 7 tyrimuose, translyčių moterų 8 tyrimuose. Visuose tyrimuose su translytėmis moterimis pastebėti įvairaus išreikštumo sėklinių kanalėlių pokyčiai nuo minimalių pakitimų iki pažengusios sėklinių kanalėlių hialinizacijos ir atrofijos, nustatytos 6,4-88 % tiriamųjų. Pagal retrospektyviosios medicininių įrašų analizės rezultatus, hormoninė terapija taip pat siejama su sėklidžių kraujagyslių uždegiminiais pokyčiais. Nors beveik visuose tyrimuose daliai tiriamųjų (9,5-53,3%) spermatogenezė išliko reliatyviai normali, likusiosioms stebėtas spermatogenezės sustojimas įvairiose ląstelių brandimo stadijose arba visiškas spermatogenezės išnykimas. Statistiškai reikšmingas ($p < 0,05$) sėklidžių tūrio sumažėjimas, susijęs su spermatogenezės sutrikimu, nustatytas 2 tyrimuose. Pagrindiniai translyčių vyrų kiaušidžių pokyčiai buvo stromos liuteinizacija ir hiperplazija (3 tyrimuose), balzganojo dangalo standėjimas (2 tyrimuose). Stromos liuteinizacija stebėta dažniau (44,8-88,2 %), negu hiperplazija (1,4-13,1 %). Daugelyje tyrimų išliko normalus kiaušidžių folikulų skaičius ir pasiskirstymas. Remiantis vienos perspektyviosios kohortos duomenimis, bent vienas histologinis ovuliacijos požymis yra nustatomas trečdaliui translyčių vyrų.

Išvados. Translytėms moterims hormoninė terapija siejama su sėklidžių atrofija, sėklinių kanalėlių hialinizacija, spermatogenezės sutrikimu, pažengę pokyčiai potencialiai negrįžtami. Translyčiams vyrams – su kiaušidžių stromos hiperplazija ir liuteinizacija, balzganojo dangalo standėjimu, tačiau folikulų kiekis ir pasiskirstymas dažniausiai išlieka normalūs.

Raktažodžiai. Hormoninė terapija; reprodukcinė sistema; translyčiai asmenys.